ЧАТЫРОХЛАПЫЯ БАЙЦЫ

Сёння ў краіне адзначаецца Дзень унутраных войскаў Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь. Гэта свята тых, хто стаіць на варце грамадскай бяспекі — адважных і гатовых бездакорна служыць радзіме і людзям. У адну нагу з ваеннаслужачымі насустрач праблемам і здарэнням крочаць не менш адважныя чатырохлапыя байцы — сабакі. Напярэдадні прафесійнага свята карэспандэнт «Звязды» завітала ў сёмую асобную спецыяльную міліцэйскую брыгаду ўнутраных войскаў МУС РБ і даведалася, як нясуць службу надзейныя сябры чалавека.

Старшы інструктар Валерый МАРЦІНКЕВІЧ і Дана.

Вайсковая часць 5524 сёлета адзначае 30-гадовы юбілей: сваю гісторыю злучэнне вядзе з 1 лістапада 1993 года, калі загадам міністра ўнутраных спраў на базе 17-й роты па канваіраванні в/ч 6713 у Віцебску быў сфарміраваны другі асобны спецыяльны міліцэйскі батальён. У 2013 годзе на яго базе была створана 7-я асобная спецыяльная міліцэйская брыгада. Сёння пад пільнай увагай абаронцаў знаходзіцца ўвесь паўночны рэгіён, а горад Віцебск, амаль у цэнтры якога і размяшчаецца часць, — пад двайным кантролем.

Ваеннаслужачыя забяспечваюць ахову грамадскага парадку; канваіруюць асуджаных і асоб, якія знаходзяцца пад вартай і ажыццяўляюць нагляд; абяскоджваюць і знішчаюць неразарваныя снарады часоў Вялікай Айчыннай вайны; аператыўна рэагуюць на паведамленні аб мініраванні.

Чатыры лапы, вільготны нос і разумны позірк — крочыць службовы сабака, які заступіў у нарад. Ён возьме след, дзе следу няма, ён не баіцца зла: пагоня, бойка, пісталет — звычайная справа. Жывое «сэрца» брыгады — кіналагічная служба. Сёння яе выхаванцамі з'яўляюцца больш за 100 сабак, сярод якіх — не толькі нямецкія аўчаркі, але і кокеры-спаніэлі, малінуа, лабрадоры. Кожная з парод спецыялізуецца на асобных відах работ: кокеры ўваходзяць у склад сапёрна-піратэхнічных груп, добра шукаюць наркатычныя рэчывы. Аўчаркі задзейнічаны ў канваіраванні, затрымцы небяспечных злачынцаў, ахове грамадскага парадку падчас правядзення масавых мерапрыемстваў.

З унутранай кухняй «сабачага жыцця» мяне знаёміў **начальнік групы спецыялістаў-кінолагаў Дзмітрый ГАРБАЦЭВІЧ.** Праходзім уздоўж так званага «інтэрната»: у кожнага сабакі свой пакой з пляцоўкай для выгулу і камфортнай будкай. Але пагладзіць на першы погляд ласкавых жывёл не даводзіцца: рэагуюць на журналіста гучным брэхам. Яно і правільна: служба ёсць служба. «Шчанюкоў мы атрымліваем у магілёўскім цэнтры падрыхтоўкі, але ў кожнага сабакі павінен быць адзін гаспадар з маленства да самай старасці. Таму часта нашы кінолагі шукаюць сабе выхаванцаў самі: вопытны спецыяліст з першага погляду можа заўважыць разумнага сабаку. Аптымальны ўзрост, калі шчанюка можна браць на выхаванне, — 3 месяцы, потым паўгода ён асвойвае базавыя каманды. Пасля кінолаг разам з гадаванцам праходзяць трохмесячныя курсы падрыхтоўкі, дзе сабака здае прафесійны экзамен, атрымлівае так званы «дыплом» і афіцыйна заступае на службу», — расказвае Дзмітрый.

Некаторыя з чатырохлапых байцоў, якія афармлены як асабістыя, разам з «бацькамі-кінолагамі» пасля дзяжурства ідуць дадому, некаторыя — увесь час жывуць на базе вайсковай часці, атрымліваюць забеспячэнне — якасны збалансаваны сухі корм (ад пярловай кашы тут адышлі даўно). У раскладзе аднаго сабакі — восем дрэсіровак па дзве гадзіны на месяц. Астатні час у кінолагаў займае догляд падапечнага, рэгулярная ваенная падрыхтоўка, бо гэта спецыяльнасць не толькі пра выхаванне, але і пра навыкі стральбы, абароны.

На варце бяспекі — начальнік групы спецыялістаў-кінолагаў Дзмітрый ГАРБАЦЭВІЧ і Ачар.

Як жа сабакі адрозніваюць наркотыкі ад іншых рэчываў або адчуваюць пад зямлёй снарад? «Мне як кінолагу з 20-гадовым стажам прынцып навучання зразумелы. Раскажу і вам, — пачынае дзяліцца сакрэтамі дрэсіроўкі начальнік групы спецыялістаў-кінолагаў. — Спачатку гэта гульня, калі шчанюк шукае нешта смачнае. Потым ласунак хаваюць у розных каробках, і сабака павінен абраць патрэбную. А пасля побач са знаёмым смачным кладуць паханосьбіт — ватны дыск, прамочаны наркотыкам. Для чалавека ўлавіць гэты тонкі пах цяжка, для сабакі з абвостраным нюхам — лёгка. Тое ж самае і з пошукам выбуховак — яны адчуваюць пах трацілу і пораху. Дарэчы, тых, хто спецыялізуецца на пошуку мін і снарадаў, адвучваюць ад капання зямлі ў мэтах бяспекі».

Цікава, што першымі наведвальнікамі хакейных і футбольных матчаў, буйных масавых мерапрыемстваў з'яўляюцца таксама сабакі. Вось і падчас нашай сустрэчы спецыялісты з вернымі памочнікамі выправіліся на праверку Палаца спорту перад баталіяй на лёдзе. Выбуховых прылад не выяўлена, можна гуляць спакойна.

Такія розныя па знешнім выглядзе і характарах, але аднолькава паслухмяныя побач з гаспадарамі, яны імкнуцца ў любую вольную хвіліну выказаць сваю любоў: лізнуць языком шчаку ці проста ветліва памахаць хвастом. Бельгійская аўчарка Ачар, які нясе службу ўсяго паўгода, адрозніваецца суровасцю і строгім позіркам, а вось рыжая кокер-спаніэль Дана вельмі гарэзлівая і ласкавая, любіць спяваць па-свойму, па-сабачаму, і гэта не жарты: я паспрабавала ўспомніць адзін знаёмы матыў, і Дана ідэю падтрымала, зацягнуўшы працяжнае «у-у-у». Рына пароды малінуа ўмее лічыць: калі кінолаг спытае: «Колькі будзе 1+1?», яна беспамылкова гаўкне два разы. Вось такія яны — надзейныя сябры чалавека!

Тэрмін выхаду на «пенсію» для сабак вызначаецца па іх рэакцыі, хуткасці, фізічнай форме. У сярэднім гэта дзевяць гадоў, а пасля ім шукаюць новую сям'ю, дзе маленькі баец дажывае свой век у спакоі. «Распаўсюджанае меркаванне аб тым, што ўсіх сабак, якія больш не могуць несці службу, усыпляюць, — гэта міф. Ні адзін кінолаг не адвядзе свайго таварыша, якога песціў і выхоўваў на працягу доўгіх гадоў, у ветклініку проста так», — адзначае Дзмітрый.

У вайсковай часці 5524 кінолагі — гэта ваеннаслужачыя з багатым прафесійным вопытам: былыя пагранічнікі, выпускнікі кіналагічнага цэнтра Узброеных Сіл. А таму, хто вельмі хоча працаваць з сабакамі, можна атрымаць кваліфікацыю на спецыяльных курсах, здаць неабходныя экзамены і стаць на абарону краіны.

«Што, на ваш погляд, галоўнае ў рабоце кінолага?» — пытаюся ў Дзмітрыя Гарбацэвіча на развітанне. «Не здрадзіць чатырохлапаму сябру. Менавіта ён закрывае цябе сабой на заданні. Нездарма кажуць: сабака для нас — яркая старонка жыцця, а мы для яго — цэлае жыццё».

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА,
фота аўтара.

Не сезон

АБ ЗАБАРОНАХ І АБМЕЖАВАННЯХ У ПЕРЫЯД НЕРАСТУ

Нераст — адно з найбольш важных звёнаў у жыццёвым цыкле рыбы. Большасць відаў рыб, якія жывуць у вадаёмах і вадацёках Беларусі, адносіцца да вясенне-нераставых. У гэты перыяд неабходныя дадатковыя ахоўныя мерапрыемствы, якія забяспечваюць магчымасць рыбе даць шматлікае і жыццеўстойлівае патомства. Пра гэта нагадвае Дзяржаўная інспекцыя аховы жывёльнага і расліннага свету.

У адпаведнасці з Правіламі з 20 сакавіка па 18 мая ў рыбалоўных угоддзях Брэсцкай і Гомельскай абласцей, з 1 красавіка да 30 мая ў рыбалоўных угоддзях Гродзенскай, Мінскай, Магілёўскай абласцей, а таксама ў Мінску, з 10 красавіка да 8 чэрвеня ў рыбалоўных угоддзях Віцебскай вобласці аматарскае рыбалоўства дазваляецца толькі адной вудай з адным кручком або адным спінінгам, аснашчаным адной штучнай прынадай, якая мае не больш як два адзінарныя, або двайныя, або трайныя кручкі, у светлы час сутак з берага (без заходу ў ваду), а таксама з лёду або штучных збудаванняў, у адносінах да якіх не ўстаноўлены абмежаванні і забароны на гаспадарчую дзейнасць.

Рыбаловам дазваляецца выкарыстанне падхватніка для пад'ёму з вады рыбы, вылаўленай вудай або спінінгам.

Прамысловае рыбалоўства ў дадзеныя перыяды Правіламі забараняецца.

Выкарыстанне ў гэты час любых іншых прылад або спосабаў лоўлі з'яўляецца парушэннем Правілаў і кваліфікуецца па першай частцы артыкула 16.25 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях «Здабыча рыбы або іншых водных жывёл без належнага на тое дазволу, або ў забаронены час і тэрміны, або ў забароненых месцах, або забароненымі прыладамі, або забароненымі спосабамі, а таксама спроба такой здабычы» і цягне накладанне на грамадзян штрафу ў памеры ад 10 да 30 базавых велічынь.

Пры незаконным выманні рыбы ў перыяды забароны шкода, прычыненая навакольнаму асяроддзю, кампенсуецца на падставе таксаў, устаноўленых пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 11.04.2022 № 219, у трайным памеры па кожным вылаўленым відзе рыбы.

У гэтыя ж перыяды Правіламі забараняецца выкарыстанне грамадзянамі суднаў. Указанае парушэнне Правілаў кваліфікуецца па чацвёртай частцы вышэйназванага артыкула КаАП Рэспублікі Беларусь і цягне накладанне штрафу ў памеры да 10 базавых велічынь. Выкарыстанне суднаў у перыяды забароны дапускаецца толькі на падставе дазволу, прынятага раённым або гарадскім выканаўчым камітэтам, у выпадках неабходнасці іх выкарыстання для перамяшчэння па водным аб'екце ў гаспадарчых, транспартных, спартыўных і турыстычных мэтах.

Сяргей РАСОЛЬКА.